

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

21 листопада 2019 року



РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

21 листопада 2019 року



РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2019

Проблеми лінгвістичної семантики: IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (21 листопада 2019 року).

П 78 Збірник матеріалів. – Рівне : РДГУ, 2019. – 235 с.

The Problems of Linguistic Semantics : The 4th International Scientific and Practical Internet Conference (November 21, 2019). The Collection of Conference Proceedings. – Rivne : RSUH, 2019. – 235 p.

У збірнику матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Проблеми лінгвістичної семантики” розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем лінгвістичної семантики: когнітивної семантики, зіставної семантики, фонетичної, лексичної та граматичної семантики, семантики і прагматики мовних одиниць, семантики тексту і дискурсу, семантики і перекладу.

The Collection of Conference Proceedings “The Problems of Linguistic Semantics” focuses on the topical issues of Linguistic Semantics: Cognitive Semantics, Contrastive Semantics, Phonetic, Lexical and Grammatical Semantics, Semantics and Pragmatics of Linguistic Items, Semantics of Text and Discourse, Semantics and Translation.

УДК 81'37

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Константинова О.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(протокол № 9 від 31.10.2019 р.)

© Автори публікацій, 2019

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2019

ЗМІСТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

ЖУЙКОВА М.В.	СЛОВНИКОВА ДЕФІНІЦІЯ ЯК ВІДБИТТЯ МЕНТАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ	8
MANAKIN V.	HUMAN VALUES ACROSS LANGUAGES AND CULTURES	11
БОРИСОВА Н.В.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ <i>ЧАРИ</i>	14
КАЛІНІЧЕНКО М.М.	ДОСВІД ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКИХ ФАХІВЦІВ ЩОДО ДОСЛІДЖЕНЬ ЛІТЕРАТУРНИХ ТА ГРАФІЧНИХ ПЕРСОНАЖІВ ЯК ОБ’ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА	17
ШЕВЧУК А.В.	НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ	22
КІНАЩУК А.В.	КАТЕГОРІЯ ІРРАЦІОНАЛЬНОСТІ В АСПЕКТІ СИНЕРГЕТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ МОВОЗНАВСТВА	25
YODLOVSKA A.	THE HEARING DOMAIN IN THE STRUCTURE OF VOCABULARY DEFINITIONS	29
МАКОГІН С.І.	СЕМАНТИЧНІ ОЗНАКИ У ПАРАЛЕЛЬНОМУ АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ КОРПУСІ ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ	32

ПРОБЛЕМИ КОГНІТИВНОЇ СЕМАНТИКИ

ЛЕМІШ Н.С., ЗЕРНЕЦЬКА А.А.	ФРЕЙМОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ СИНТАКСИЧНИХ КОНЦЕПТІВ НА ОСНОВІ КОРПУСНОГО ПІДХОДУ	35
ШЕВЧУК Т.Б.	КОНЦЕПТ <i>СУМ</i> У ЛЕКСИЧНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	38
БАЗАЛІЙ І.В.	ОБРАЗНО-АСОЦІАТИВНИЙ ШАР КОНЦЕПТУ <i>ЩАСТЯ</i> У РОМАНТИЧНІЙ КОМЕДІЇ “DESTINATION WEDDING”	42
ВОРОНІНА- ПРИГОДІЙ Д.А.	КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД У ТЕРМІНОЗНАВСТВІ	45
КОВАЛЬ Ю.Ю.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ <i>ЄВРОПА</i> У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	48
МУШИНСЬКА А.В.	КОНЦЕПТ <i>ДОЛЯ</i> ЯК СКЛАДОВА МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ	50

ПРОБЛЕМИ ЗІСТАВНОЇ СЕМАНТИКИ

ДЕМЕНЧУК О.	SEMANTIC DERIVATION OF VERBS OF LIGHT EMISSION	54
МІЗІН К.І.	АКТУАЛЬНІ СМИСЛИ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ <i>ГОРДІСТЬ</i> НА ТЛІ СЕКУЛЯРИЗАЦІЇ БРИТАНСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ, УКРАЇНСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ ЛІНГВОКУЛЬТУР	57
ТОЛЧЕСВА Т.С.	ЛІНГВІСТИЧНІ УНІВЕРСАЛІЇ У ТИПОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	59
КОРОСТЕНСКИ Й.	ПРОЦЕСЫ КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИИ И РОЛЬ АНТРОПОЦЕНТРИЗМА (НА МАТЕРИАЛЕ ЧЕШСКО-РУССКИХ СОПОСТАВЛЕНИЙ)	61
АЛАДЬКО Д.О.	МЕТОНІМІЧНА МОДЕЛЬ “ЧАСТИНА – ЦІЛЕ” В НОМІНАЦІЯХ ПОСУДУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	66
KHARLAY O.	ОНОМАСІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БАХУВРИХІ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	68
BAUZER A.	THE EPIDIGMATIC SEMANTIC DIMENSION: A CROSS-LINGUISTIC PERSPECTIVE	72
ЮРЧЕНКО Н.С.	СПІВВІДНОШЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ПОНЯТТЯ СЕМАНТИЧНОЇ СТРУКТУРИ СЛОВА	75
БОБЕШКО М.О.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>KNOW / ЗНАТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	78
БУТКЕВИЧ Д.С.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ (НА МАТЕРІАЛІ НОМІНАЦІЙ <i>GLAUBEN / ВІРИТИ</i>)	79
ВОРОНКЕВИЧ Ю.Ю.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>ВВАЖАТИ / CONSIDER</i> В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	81
ЛЕХ С.З.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>SUPPOSER / ПРИПУСКАТИ</i> В ФРАНЦУЗЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	84
ПАЮК В.Л.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>UNDERSTAND / РОЗУМІТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	86
ХОРОША О.М.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>IMAGINE / УЯВЛЯТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	87
ЯСІНСЬКА Т.А.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>FÜHLEN / ВІДЧУВАТИ</i> В НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	89

ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА І ГРАМАТИЧНА СЕМАНТИКА

ВОКАЛЬЧУК Г.М., ВОКАЛЬЧУК Є.Л.	НЕОЛОГІЧНІ ЕКСПЕРИМЕНТИ ПЕТРА ВЕЛЕСИКА	92
БІСОВЕЦЬКА Л.А.	СЕМАНТИКА СУБСТАНТИВНИХ ПРЕФІКСІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	95
КОСТОЛОВИЧ Т.В.	ФОРМУВАННЯ АКЦЕНТУАЦІЙНИХ НОРМ У НАВЧАННІ УСНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	99
ЧЕБЕРЯК А.М.	СЕМАНТИКО-ГРАМАТИЧНА СУТНІСТЬ ПАРЦЕЛЯЦІЇ ЯК ЯВИЩА ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ	101
КУШНІРЧУК О.О.	MODALE BEDEUTUNGEN VON “LASSEN” IN DER DEUTSCHEN GEGENWARTSSPRACHE	104
МАЛАНЮК М.С.	ТОПОНІМИ КАНАДИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ	108
ЛИТВИН К.І.	ШЕВЧЕНКОВИЙ НОВОТВІР <i>СНІГОКВІТ</i>: ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ ІЗ ПСИХОЛІНГВІСТИЧНОГО ПОГЛЯДУ	110
АЛАДЬКО О.Д.	МЕТОНІМІЧНІ МОДЕЛІ НОМІНАЦІЇ ОДЯГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	113
ГАВРИЛЮК О.Є.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	117
ДАНИЛЬЧУК А.А.	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО- МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ “ІМЕННИК”	119
IVANTSOVA M.O.	DIFFUSED ENGLISH ADVERBS OF TIME	122

СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА МОВНИХ ОДИНИЦЬ

СІРАНЧУК Н.М.	МОДЕЛІ ПОРОДЖЕННЯ МОВЛЕННЕВОГО ВИСЛОВЛЮВАННЯ ТА ЇХНІЙ ЛЕКСИЧНИЙ АСПЕКТ	126
ГОЛОВЧАК Н.І.	PEJORATIVE BEDEUTUNG DER EIGENNAMEN	129
ZAVOLOTNA T.	NOMINATIVE PROCESS OF FASHIONSPEAK	133
ІВАНЧЕНКО М.Ю.	НАЦІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА МЕТАФОРИЧНОЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ <i>ЗРАДИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	136
ОРЕЛ І.І.	ФУНКЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ФОЛЬКЛОРНИМ КОМПОНЕНТОМ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЖАНРУ	138
ПАВЛОВСЬКА Л.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПРАГМАТИКИ ВЕРБАЛЬНИХ ФОРМУЛ ПОБАЖАНЬ У РІЗНОСТРУКТУРНИХ МОВАХ	142

*IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
“ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ”*

ПАЛЬЧЕВСЬКА О.С.	ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ КУЛІНАРОНІМІВ В НАРОДНІЙ МОВІ XIX СТ.	146
KHRUSTYCH N.	LEXICAL ANALYSIS OF IDIOLECTS OF FEMALE POLITICIANS	148
ГУБИЧ П.В.	СЕМАНТИЧНЕ СЛОВОТВОРЕННЯ ПОЖЕЖНИХ ТЕРМІНІВ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ	152
ТУПАЛЬСЬКА Г.О.	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ІДЕЇ ВИЗНАЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПРИРОДИ, СТИЛЬОВОЇ СПЕЦИФІКИ ПЕРИФРАЗ	154
КОГАЄВСЬКА Ю.Р.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА СТАРШОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ	157
БУЦЬ М.П.	СТРУКТУРНІ ПАРАМЕТРИ АНГЛІЙСЬКИХ АРХІТЕКТУРНИХ ТЕРМІНІВ	159
МАТВІЄВА С.Ю.	ПЕРЕДУМОВИ УТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ СФЕРИ ІНТЕРНЕТ КОМУНІКАЦІЙ	162
МОГЛЕВСЬКА М.А.	ОСОБЛИВОСТІ СЛЕНГУ ПІДЛІТКІВ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЖ. СЕЛІНДЖЕРА “ЛОВЕЦЬ У ЖИТТІ”)	164
СТЕПАНИШИН Р.В.	СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ПАРАМЕТРИ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	167
ХУДЗІК С.М.	ПОХОДЖЕННЯ ТА СЕМАНТИКА ЛЕКСИКИ ФІТОНІМІВ	170
ЧУЧВИЧ О.В.	ЯВИЩЕ ПОЛІСЕМІЇ В АСТРОНОМІЧНІЙ ТА ПРАВООХОРОННІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ	172

СЕМАНТИКА ТЕКСТУ І ДИСКУРСУ

БАБЕЛЮК О.А.	РИЗОМА ЯК НЕЛІНІЙНИЙ ПРИНЦИП ПОБУДОВИ ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОГО ТЕКСТУ	176
КУЧМА Т.В.	СЕМАНТИКА “БЕЗЗМІСТОВНИХ” ТЕКСТІВ	178
ЛЕВКОВЕЦЬ Н.П.	СЕМАНТИКА ТЕКСТУ	181
ГОРОХОВЦЕВА Є.В.	ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ “ДИСКУРС” ТА “ТЕКСТ”	184
АРТЕМОВА Ю.І.	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ ПАРАДИГМИ КОНЦЕПТУ <i>ВЕСІЛЛЯ</i> В РОМАНІ У. САМЧУКА “МАРІЯ”	186
ОБІДЕНКО А.В.	СЕМАНТИКА ЕВФЕМІЗМІВ У НІМЕЦЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	190
ТКАЧУК Т.В.	ФУНКЦІЇ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ В ОПОВІДАННІ АРТУРА КОНАНА ДОЙЛЯ “ПІСТРЯВА СТРІЧКА”	192

НИКОНЮК А.С.	ЕПІТЕТИ В РОМАНІ О. УАЙЛЬДА “ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ”	195
SAGANOVSKA D.A.	GENRE AND STYLISTIC FEATURES OF V.WOOLFS NOVEL “TO THE LIGHTHOUSE”	197
ТРИГУБЕНКО Л.В.	ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ КАЗКИ-ФЕНТЕЗІ	200
СЕМАНТИКА І ПЕРЕКЛАД		
СЛАВОВА Л.Л.	ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНО СПЕЦИФІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У ПЕРЕКЛАДІ	203
КОНСТАНТИНОВА О.В.	ІМПЛІЦИТНИЙ КОНТЕКСТ І АДЕКВАТНИЙ ПЕРЕКЛАД	205
ПОПКО І.А.	ОСОБЛИВОСТІ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ МОВНОЇ ГРИ	207
ОЛІЙНИК І.З.	ЛЕКСИЧНІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ ГЕНРІХА БЕЛЛЯ “ОЧИМА КЛОУНА”	210
ГРАБОВИЧ М.Ю.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СИНТАКСИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ	211
БОБЕШКО М.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТВОРІВ ЕПІСТОЛЯРНОГО ЖАНРУ (НА ПРИКЛАДІ РОМАНІВ НІКОЛАСА СПАРКСА)	213
ЖИГАДЛО К.І.	ДО ПИТАННЯ ВІДТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ТЕКСТУ В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА	215
БОЯРСЬКА А.Г.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ РОЗМІНУВАННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	217
ГОЛОВОРОДА Т.П.	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ПІСЕНЬ НА УКРАЇНСЬКУ ТА ПОЛЬСЬКУ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ АВТОРСЬКОЇ КАРТОТЕКИ ТЕКСТОВИХ ФРАГМЕНТІВ ПІСЕНЬ РЕПКОР ГУРТУ HOLLYWOOD UNDEAD)	220
МАКАРОВА О.С.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ НЕСПРОМОЖНОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	223
ПОЛІЩУК Р.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМОНІМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	226
ПУНДИК Т.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКИХ КАЗОК НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ	229
ХАВИК А.П.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНИХ ПІСЕНЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ПІСЕНЬ ЖАНРУ ПОП)	232

УДК 81'255.4

Константинова О.В., канд. філол. наук
Рівненський державний гуманітарний університет
(Рівне, Україна)

ІМПЛІЦИТНИЙ КОНТЕКСТ І АДЕКВАТНИЙ ПЕРЕКЛАД

Контекст – одне з найважливіших понять перекладознавства; його вважають фундаментальною основою перекладознавчої діяльності, одночасно умовою і засобом інтерпретації та комунікації і, ширше, – умовою розуміння і створення нового знання.

Тільки контекст розкриває значення мовних одиниць будь-якого рівня. Труднощі перекладу здебільшого зумовлені не незнанням мов, а неспроможністю перекладача знаходити в мовних системах ті “лінгвогносеологічні закономірності, які визначають місце кожної мовної одиниці у відповідному семантичному оточенні смислової ситуації...”. Оскільки переклад у широкому розумінні – це здійснення комунікації між мовою оригіналу і мовою перекладу, то повна й адекватна передача смислу задля досягнення мети комунікації можлива лише за умови передачі усєї сукупності мовних, соціальних і культурних імплікацій. З такої точки зору текст є контекстуально-ситуативною інтерпретацією мовних фрагментів (Колшанский, 1980, с. 112-116).

Поняття “контекст” нерівнозначне поняттю “текст”. Так, у межах тексту мовознавці виділяють мікроконтекст (вузький контекст) – мінімальне оточення мовної одиниці, в якому під час взаємодії з іншими одиницями відбувається реалізація, конкретизація або уточнення її значення, і вона набуває додаткових конотацій, асоціацій тощо, і макроконтекст (широкий контекст) – оточення досліджуваної одиниці, яке дозволяє встановити її функцію в тексті як цілісній одиниці або у низці текстів, пов’язаних один з одним тематично. Наприклад, мікроконтекст актуалізує різну семантичну інформацію лексеми *running* у словосполученнях *running deer* і *running water*, що відображається у відповідних перекладацьких рішеннях: “олень, що біжить” і “проточна вода”, а більш широкий контекст певних технічних текстів зумовлює вибір варіанта “водопостачання” для останнього з вищенаведених прикладів.

Сучасна антропоцентрична лінгвістика, беручи до уваги взаємозв’язок мовних і екстралінгвістичних факторів, а саме детермінованість мовних явищ антропологічними, етнографічними, соціологічними, психологічними, когнітивними і культурними факторами,

досліджує такі види контексту: зовнішній контекст предметного світу і внутрішній контекст суб'єкта пізнання; вертикальний соціально-історичний широкий контекст і горизонтальний контекст мовленнєвого повідомлення; контекст предметного світу і контекст речення, лексичний контекст, синтаксичний контекст; синтагматичний, парадигматичний, культурний контекст; вертикальний контекст твору і фонові знання (Колшанский, 1980; Лещенко, 2017; Nida, 2001).

Контекст в умовах одномовної комунікації передбачає узгодження дій комунікантів, їхніх висловлювань, тобто того, що вже було сказано і того, що може бути сказано, їхніх намірів та інтересів, – іншими словами, передбачає процес створення значення як спільної дії, необхідною умовою якого є вміння враховувати очікування інших учасників комунікації, а також брати до уваги всі зміни в ході комунікативної взаємодії. Двомовна комунікація за посередництва перекладу можлива лише тому, що переклад має справу з текстом, який, за висловленням Г. В. Колшанського “вміщує в себе всі контекстні фактори (інтра- і екстралінгвістичні), на основі яких переклад в ідеалі може стати другим існуванням оригіналу” (Колшанский, 1980, с. 113).

Тому перекладач в умовах двомовної комунікації має створити такий контекст, який точно передає смисл висловленого, наміри автора оригіналу, особливості досвіду і культури народу. Врахування контексту – не лише обов'язковий елемент, але й необхідна попередня умова процесу перекладу, перекладач не досягне бажаної адекватності без відтворення тих контекстуальних умов, що супроводжували породження оригінального тексту.

Оскільки перекладачеві доводиться виходити за межі суто лінгвістичного контексту, доволі актуальними є дослідження таких його видів, що містять вербально невиражені відомості й мають опосередкований вплив на перекладацькі рішення – види імпліцитного контексту. Традиційно імпліцитний контекст вважають одним з видів пресупозиції, тобто це або фонові знання комунікантів про попередні ситуації, або знання попередніх текстів (вертикальний контекст).

З поняттям імпліцитного контексту тісно пов'язане поняття еквівалентного та адекватного перекладу. Перед перекладачем постає проблема передачі імпліцитності в перекладі – її відтворення або невідтворення. На перекладацьке рішення впливає як прагматична установка автора оригіналу, так і прагматична установка перекладача, який орієнтується на фонові знання і потреби реципієнта; дії перекладача також залежать від національно-культурної обумовленості співвідношення вираженого і імпліцитного смислу (що пов'язано з явищем синсемантизму / автосемантизму мовних одиниць у різних

мовах). Критерій еквівалентності перекладу вимагає збереження всіх смислових особливостей оригіналу, зокрема імплікатур. Однак якщо імпліцитність відповідних фрагментів оригіналу зберегти неможливо, перекладачі вдаються до наступних способів відтворення смислу: експлікації, заміни вираженого смислу, втрати частин імпліцитного смислу і надмірної репрезентації імплікатур (Кашичкін, 2003).

Наступний приклад демонструє перекладацьку стратегію заміни. Стилістичний прийом декомпозиції фразеологічної одиниці в оригіналі призводить до потреби вираження імплікатури: *Robert looked out the window. It was raining, and raining hard. There was thunder, and there was lightning, but he was not afraid. Robert was looking for cats and dogs. His dad had said that it was raining cats and dogs, but, try as he might Robert could not see them anywhere.* – Роберт визирнув із вікна. Падав сильний дощ. Гриміло й блискало, але хлопчик не боявся. Він шукав відро. Його тато сказав, що ле як з відра, але як Роберт не намагався, ніде його не бачив (Ars Translatorica, 2018, с. 9-10).

Список використаних джерел:

1. Кашичкін, А. В. (2003). Імпліцитність в контексте перекладу. Автореф. дис. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.20 “Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание”. Москва.
2. Колшанский, Г. В. (1980). *Контекстная семантика*. Москва: Наука.
3. Лещенко, Г. А. (2017). Фонова інформація vs вертикальний контекст твору. *Держава та регіони. Серія: Гуманітарні науки*, 3 (50), 31-34. Режим доступу http://humanities.stateandregions.zp.ua/archive/3_2017/8.pdf
4. Ars Translatorica (2018). *Збірник перекладів*. Рівне: РДГУ.
5. Nida, E. (2001). *Contexts in Translating*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

УДК 811.112.2'25:82-343

Попко І.А., старш. викладач

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
(Львів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ МОВНОЇ ГРИ

Аудіовізуальний переклад, щонає безліч синонімічних назв, таких як теле/відеопереклад, кінопереклад, медіапереклад або екранний переклад, трактують як переклад вербального супроводу до відеоряду, що використовують на телебаченні, у перекладі фільмів та

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ
ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ**

Збірник матеріалів
IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
21 листопада 2019 року, м. Рівне

**THE PROBLEMS
OF LINGUISTIC SEMANTICS**

The Collection of Conference Proceedings
The 4th International Scientific and Practical Internet Conference
November 21, 2019, Rivne

Формат 60x84^{1/16}.

Папір офсетний. Друк ризографічний.
Гарнітура Century Schoolbook.
Ум. др. арк. 13. Наклад 120.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12,
тел.: (0362) 26-48-83

Друк: "ПараГраф+",
м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазеши, 6/8,
тел.: (0362) 26-49-27